

Oversigt over de centrale OK forhandlingsborde på det offentlige arbejdsmarked

Fakta

Jesper Due, Jørgen Steen Madsen & Nana Wesley Hansen

Forhandlingerne om løn og arbejdsvilkår foregår i den offentlige sektor både ved centrale forhandlingsborde og ved organisationsforhandlinger. I denne faktaboks er der fokus på de centrale forhandlingsborde, hvor de centrale arbejdsgivere på det offentlige arbejdsmarked og lønmodtagernes forhandlingsfællesskaber mødes.

Ved de centrale forhandlingsborde forhandles generelle spørgsmål samlet for alle offentligt ansatte fra top til bund i lønsystemet. Der er tale om tre hovedområder: Stat, Kommuner og Regioner. De følgende sider er en oversigt over forhandlere og organisationer på de tre områder.

Statens område

Hovedforhandlerne

CFU, Forhandlingsudvalget	Finansministeriet/Personalestyrelsen
Flemming Vinther, Formand for CFU, OAO Stat og Hærens Konstabel- og Korporalforening	Claus Hjort Frederiksen, Finansminister
Peter Ibsen, Næstformand CFU og Formand for CO10 samt Politiforbundet i Danmark	David Hellemann, Departementschef i Finansministeriet
Erik Jylling, Formand for AC	Lisbeth Lollike, Direktør i Personalestyrelsen
Thora Petersen, Næstformand OAO Stat og Sektorformand HK/Stat	Carl Erik Johansen, Afdelingschef i Personalestyrelsen
Anders Bondo Christensen, Formand for LC	Marianne Brinch-Fischer, Afdelingschef i Personalestyrelsen
Josephine Fock, CFU sekretær, sekretariatschef for OAO	Marianne Ho, Kontorchef i Personalestyrelsen
	Søren Rotvig Erichsen, Kontorchef i Personalestyrelsen
	Carsten Holm, Kontorchef i Personalestyrelsen
	Mikkel Planthin, Kontorchef i Personalestyrelsen
	Flemming Christiansen, Kontorchef i Personalestyrelsen

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg

På det statslige område er samarbejdet opbygget med grundlag i centralorganisationerne i det gamle tjenestemandssystem, heraf navnet CFU. Men med inddragelsen af de overenskomstansatte er det fælles forhandlingskartel fundamentalt forandret.

Tabel 1: CFU's medlemstal fordelt på centralorganisationer

	<i>Antal medlemmer</i>	<i>Antal medlemmer i %</i>
OAO (statslig forhandlingsområde)	62.903	47,0
AC	14.370	10,7
SKAF	56.424	42,2
I alt CFU pr. 1. januar 2010	133.697	100,0

Kilde: Medlemstal angivet på CFU's hjemmeside (www.cfu-net.dk)

OAO: Offentlige Ansattes Organisationer er en sammenslutning forud for OK 2008 mellem StK og DKK – de to forhandlingskarteller for fortrinsvis LO-organisationer på det statslige og det kommunale/regionale område. OAO har samlet 31 medlemsforbund. I tabellen er her alene medtaget medlemmerne fra OAO's statslige forhandlingsområde. Med OAO er skabt et fælles tværgående sekretariat, som skal styrke koordinationen mellem LO-grupperne på de to hovedområder. OAO har plads i CFU på det statslige område og er en valggruppe i KTO forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område. Læs mere om KTO nedenfor.

AC: Akademikernes Centralorganisation er både hovedorganisation og forhandlingsfællesskab for organisationer med akademisk uddannede medlemmer. AC har 26 medlemsorganisationer pr. 1. januar 2010. En stor del af deres medlemmer er offentligt ansatte. Formelt set er AC alene tilsluttet CFU med sine tjenestemandsansatte medlemmer (dvs. godt 14.000), men reelt fastsættes de generelle vilkår også for de overenskomstansatte. Det samlede antal statsansatte akademikere ligger således langt over 50.000. Heraf er dog en del ingeniører, der er medlem af IDA og landinspektører, som begge fra 1.1.2009 forlod akademikerfællesskabet. AC udgør også en valggruppe i KTO forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område.

SKAF: Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab. SKAF blev etableret i 2002 og er et forhandlingsfællesskab mellem Lærernes Centralorganisation (LC) og Centralorganisationen af 2010 (CO10). Begge disse organisationer er paraplyorganisationer for en række faggrupper og er knyttet til hovedorganisationen FTF. Lærernes Centralorganisation samler seks fagforbund på det pædagogiske område. Danmarks Lærerforening er langt det største medlem af LC, herudover er der flere mindre forbund blandt andet Uddannelsesforbundet (med medlemmer indenfor arbejdsmarkedsuddannelserne mm.) og Frie Skolers Lærerforening. Da langt de fleste medlemmer af LC er ansat på det kommunale arbejdsmarked er det dog en mindre gruppe på godt 16.000 medlemmer, som repræsenteres gennem SKAF i de Statslige forhandlinger. CO10 er en nydannelse fra januar 2010, hvor Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC) fusionerede. Politiforbundet er langt det største medlemsforbund, herefter følger Centralforeningen for Stampersonel og Dansk Told og Skatteforbund. De tre forbund dækker næsten 60 pct. Af de knapt 40.000 medlemmer.

Historik på statens område

Det statslige aftaleområde er igennem en årrække blevet formindsket. Det er bl.a. sket gennem en proces, hvor tidligere etater blev omdannet til statslige selskaber og derefter siden privatiseret. På den måde er hele teleområdet og postvæsenet eksempelvis forsvundet fra det statslige aftaleområde. Med kommunalreformen per 1. januar 2007 er udviklingen vendt, idet undervisningsområderne under de tidligere amter med gymnasieskolen i spidsen er blevet en del af det statslige område. Der er dog stadig en udvikling på vej, som sandsynligvis i de kommende år igen vil gøre det statslige aftaleområde mindre. Udviklingen i antallet af ansatte i staten har medført en væsentlig forskydning mellem hovedorganisationsgrupperne/centralorganisationerne. LO-området (StK/OAO) er blevet stærkt reduceret, mens AC-området er gået tilsvarende frem. Centralorganisationerne for fortrinsvis FTF-organisationer (CO10 og LC, der er samlet i SKAF) har nogenlunde holdt skansen medlemsmæssigt set.

Tabel 2: Det statslige aftalesystem fordelt på hovedgrupper 1996 – 2010 opgjort i årsværk og procent

Område	1996	2005	2007	2010	Ændring i årsværk 1997-2010
StK/OAO	92.904 (50%)	58.511 (37%)	59.784 (34%)	60.360 (32%)	-32.544(-35%)
SKAF (CO 10+LC)	53.534 (29%)	52.301 (33%)	55.998 (32%)	57.693 (31%)	+4.159(+8%)
AC	36.046 (19%)	43.484 (28%)	55.505 (32%)	64.259 (35%)	+28.213(+78%)
Andre	4.315 (2%)	2.970 (2%)	2.874 (2%)	3.929 (2%)	-386(-9%)
Total	186.169 (100%)	157.265 (100%)	174.161 (100%)	186.241 (100%)	+72 (+0,04%)

Kilde: Tallene er oplyst af Personalestyrelsen. Udover de hidtidige grupper på det statslige område er medtaget ansatte fra de tidligere amtslige gymnasier, VUC- og SOSU-skoler, der er overflyttet til det statslige område med kommunalreformens ikrafttræden pr. 1.1. 2007. Tallene er her baseret på FLD's særlige beregningsgrundlag, og der kan derfor vise sig mindre afvigelser, når de er indpasset i den statslige statistik

Det kommunale område

På det kommunale og regionale område er lønmodtagerorganisationerne samlet i to forhandlingskarteller – henholdsvis KTO og Sundhedskartellet, der forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 brød ud af det samlede fællesskab, som KTO dengang udgjorde. KTO og Sundhedskartellet forhandler separat med Kommunernes Landsforening (KL). KTO er det centrale forhandlingsfællesskab som repræsenterer hovedparten af de i alt 680.000 ansatte i de danske kommuner og regioner. KTO forhandler således både med KL som repræsenterer de 98 kommuner og med RLTN som repræsenterer Danske Regioner, der er hovedorganisation for de fem danske regioner (læs mere om RLTN nedenfor).

Hovedforhandlerne

KTO

Anders Bondo Christensen, Formand for KTO og Formand for LC (FTF)

Erik Jylling, Næstformand i KTO og Formand for AC

Dennis Kristensen, Forbundsformand for FOA (LO/OAO)

Jacob Bang, Forbundssekretær i FOA (LO/OAO)

Ellen Lykkegaard, Gruppeformand for Den Offentlige Gruppe, 3F(LO/OAO)

Bodil Otto, Formand for HK/Kommunal (LO/OAO)

Henning Pedersen, Formand for BUPL (FTF)

Jørgen Mosbæk, Formand i HI (tidl. Halinspektørforeningen) (FTF)

Helle Basse, Sekretariatschef i KTO

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Høje Tåstrup

Kjeld Hansen, Næstformand for KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Herlev

Sine Sunesen, Direktør

Lene Møller, Afdelingschef

Johnny Kristensen, Kontorchef

Nanna Abildstrøm, Kontorchef

KTO – Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte

KTO repræsenterer samlet 534.000 kommunalt og regionalt ansatte. I alt består fællesskabet af 47 forskellige medlemsorganisationer fra de tre hovedorganisationsområder: LO (OAO kommunal), FTF og AC, samt herudover LH og enkelte organisationer som af forskellige årsager har valgt at stå udenfor hovedorga-

nisationerne. KTO har som hovedformål at repræsenterer deres medlemmer og forhandle generelle løn- og ansættelsesvilkår.

Tabel 3: KTO's medlemstal fordelt på hovedorganisationsgrupper

Hovedorganisation	Valgruppe	Antal medlemsorganisationer	Antal medlemmer	Antal medlemmer i %
LO (OAO kommunal)	I	13	344.686	64,6
FTF	II	15	143.968	27,0
AC	III	14	35.873	6,7
LH m. flere	IV	5	9.441	1,8
Total KTO		47	533.971	100

Kilde: Medlemstal angivet på KTO's hjemmeside (www.kto.dk)

Hovedforhandlerne

Sundhedskartellet¹

KL

Grete Christensen, Formand for Sundhedskartellet og DSR

Lene Møller, Afdelingschef

Bert Asbild, Formand Danske Bioanalytikere (dbio)

Nanna Abildstrøm, Kontorchef

Johnny Kuhr, Formand for Danske Fysioterapeuter

Mik Dalsgaard Jacobsen, Souschef

Ghita Parry, Formand for Kost & Ernæringsforbundet

Helle Varming, Forhandlingschef i Sundhedskartellet

Sundhedskartellet

Er et fællesskab dannet september 1997 mellem 11 organisationer inden for sundheds- og socialektoren med sygehusene som hovedområde. Først ved OK 2005 forlod Sundhedskartellet og dets medlemsorganisationer KTO i utilfreds over mulighederne for at varetage medlemmernes interesser. Herefter blev kartellet et operativt forhandlingsorgan. De 11 medlemsorganisationer organiserer først og fremmest offentligt ansatte med mellemlang uddannelse som fx sygeplejersker, fysioterapeuter og jordemødre. Af de knapt 120.000 medlemmer dækker den største organisation, DSR: Dansk Sygeplejeråd, alene de 75.000 eller tæt på to tredjedele af det samlede medlemstal. Det er da også DSR's formand, Grete Christensen, der tillige er formand og dermed hovedforhandler for Sundhedskartellet i de selvstændige forhandlinger med KL og RLTN. Hovedorganisationsmæssigt er medlemsorganisationerne i Sundhedskartellet tilknyttet FTF.

¹ Ved de egentlige forhandlingsmøder er det samtlige formænd fra Sundhedskartellrets 11 medlemsorganisationer som deltager. Dette er således et mindre udsnit, som også varetager møderne op til de egentlige forhandlingsmøder.

Det regionale område

På det regionale område er der sket forandringer fra OK 08 i forhold til koordineringen af de tværgående forhandlinger på det regionale forhandlingsbord. Udover Sundhedskartellet fører således også FOA og AC ved OK 2011 selvstændige forhandlinger med RLTN sideløbende med KTO. Der er dog på forhånd udtrykt fælles vilje blandt de 4 parter om så vidt muligt at forhandle alle generelle emner og aftaler i fællesskab i forhold til RLTN. På den ene side kan denne udvikling ses som en opsplittning på KTO området. På den anden side kan man også anskue udviklingen som en samling af lønmodtagergrupperne på det regionale område i og med, at man i 2011 igen forsøger at føre koordinerede forhandlinger med også Sundhedskartellet, der ellers har stået udenfor KTO siden 2005. Hver part kan dog på et hvilket som helst tidspunkt meddele, at man ikke længere ønsker at indgå i de tværgående forhandlinger af et givet tema eller aftale og vælge at gå alene i forhold hertil.

Den forhandlende arbejdsgiverpart er RLTN – Det Regionale Lønnings- og Takstnævn. RLTN er et koordinerende organ nedsat til at det regionale aftaleområde efter kommunalreformen. I modsætning til de tidligere amter kan regionerne ikke udskrive skatter og det tidligere fællesnævn er derfor blevet afløst af to nævn for henholdsvis regioner og kommuner. Det kommunale nævn ligner stort set sig selv, og overlader fortsat overvejende beslutninger til det udøvende organ KL. RLTN derimod er karakteriseret ved, at den statslige repræsentation i nævnet har vetoret. RLTN har således ni medlemmer, hvoraf de fem er valgt i hver sin region, herudover stiller KL med 2 medlemmer, mens Finansministeriet og Indenrigs og Sundhedsministeriet hvert er repræsenteret med et medlem. RLTN fastsætter mandat, varetager forhandlingerne og godkender aftaler mens Danske Regioner leverer sekretariatsfunktionen til nævnet. Den stærke statslige styring af det regionale område i forhold til KL blev til dels bekræftet af forløbet af OK 2008, men i sidste instans endte konflikten under OK 2008 med, at regionerne tiltog sig en mere selvstændig forhandlingskompetence.

Hovedforhandlerne

KTO

Anders Bondo Christensen, Formand for KTO og Formand for LC (FTF)

Ellen Lykkegaard, Gruppeformand for Den Offentlige Gruppe, 3F(LO/OAO)

Benny Andersen, Forbundsformand for SL (LO/OAO)

Bodil Otto, Formand for HK/Kommunal (LO/OAO)

Soile Friis, Formand for DL i HK/Kommunal (LO/OAO)

Helle Basse, Sekretariatschef i KTO

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

FOA

Dennis Kristensen, Forbundsformand for FOA

Karen Stæhr, Sektorformand for Social og sundhedssektoren i FOA

Steen Parker, Forhandlingschef i FOA

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

AC

Erik Jylling, Formand for AC

Lisbeth Lintz, Formand for YL

Lars Qvistgaard, Formand for Djøfs Overenskomstforening

Martin Teilmann, Direktør i AC

Jens Harboe, Forhandlingschef i AC

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

Sundhedskartellet

Grete Christensen, Formand for Sundhedskartellet og DSR

Bert Asbild, Formand Danske Bioanalytikere (dbio)

Johnny Kuhr, Formand for Danske Fysioterapeuter

Ghita Parry, Formand for Kost & Ernæringsforbundet

Helle Varming, Forhandlingschef i Sundhedskartellet

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

Historik på det kommunale og regionale område

Siden overenskomstforhandlingerne i 2005 er der som følge af kommunalreformen sket en række ændringer på opdelingen af det offentlige aftalesystem. Tidligere var der – i det mindste formelt set – i alt seks forhandlingsområder. På den ene side staten og på den anden side KL's område, København og Frederiksberg, amterne samt HS: Hovedstadens Sygehusfællesskab bestående af Rigshospitalet samt hospitalerne i København og på Frederiksberg. Reelt set foregik forhandlingerne dog samlet for kommuner og amter, mens HS fulgte hovedresultaterne her og dermed kun havde en begrænset selvstændighed. Med kommunalreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, er HS blevet nedlagt og indgår herefter i det regionale område. Amterne er blevet erstattet af de fem regioner, der i mere begrænset udstrækning end amterne kan beslutte selv.

Når det gælder fordelingen af ansatte på de forskellige hovedområder LO, FTF og AC i den offentlige sektor er det statistisk meget vanskeligt at foretage en opdeling baseret på det faktiske medlemstal – dvs. hoveder. Derimod kan der foretages en opdeling, som bygger på antal fuldtidsbeskæftigede/årsværk. Det er dette talmateriale, som anvendes i forbindelse med beregningerne af overenskomsternes omkostninger.

Tabel 4: Det kommunale og regionale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder

<i>Hovedorganisation</i>	<i>KL</i>	<i>RLTN</i>	Total
LO/OAO	270.505	48.593	319.098
FTF	135.352	1.474	136.826
AC	19.959	19.973	39.932
LH m.fl.	3.088	921	4.008
Total KTO	428.904	70.961	499.865

<i>Forhandlingsfællesskab</i>	<i>KL</i>	<i>RLTN</i>	Total
KTO i alt	428.904	70.961	499.865
Sundhedskartellet	24.373	48.594	72.967
Total	453.277	119.554	572.832

Kilde: Tal oplyst af KTO, FLD, Det Fælleskommunale Løndatakontor, SBG11, 2. version, maj 2010, tilgængelig pr. 2.11.2010

FAOS
23.11.10